

Miljødirektoratet

HØRING AV FORSKRIFT OM GJENNOMFØRING AV AVSKOGINGSFORORDNINGEN MV.

Innledning og hovedbudskap

Vi viser til høring av forskrift om gjennomføring av avskogingsforordningen mv. og mener det er viktig med et regelverk som har som formål å hindre avskoging og skogforringelse. Dette er nødvendig blant annet for å hindre klimagassutslipp og artstap.

Vi vil i dette høringssvaret avgi kommentarer som gjelder både skogbruk og jordbruk. Vi har flest kommentarer til det som omhandler skogbruk. Her mener vi det er svært kritikkverdig at høringsnotatet angir at nesten ingen deler av norsk skog er verken *primary forest* eller *plantations*, og at oppfølgingen av forordningen dermed ikke kan iverksettes med de definisjonene av skog som er foreslått. Vi anbefaler å benytte andre og mer kunnskapsbaserte definisjoner.

Naturvernforbundet forventer derfor at både skogdefinisjonene og tilnærmingen til skogforringelse endres og gis et økologisk og kunnskapsbasert innhold i tråd med den innarbeidete metodikken som allerede etablert i alle ledd knyttet til norsk skogforvaltning. Dersom forordningen innføres slik Miljødirektoratet nå foreslår, vil biologisk verdifull naturskog kunne flatehogges og gjøres om til monokulturer av et enkelt treslag, som helt åpenbart er en økologisk forringelse av den økologiske skogtilstanden, uten at tømmerkjøper vil bli informert om forringelsen, noe som er i strid med forordningens hensikt.

For jordbruk mener vi at forordningen er viktig for å hindre ytterlige avskoging, og at Norge selvsagt må inkludere alle relevante importvarer og avstå fra å unnta viktige avskogings-råvarer som kjøtt og soya fra dette regelverket.

Skogbruk

Avskogingsforordningens definisjon av skogforringelse er omlegging av urskog til plantasjeskog, annet tresatt areal eller plantede skoger, og omlegging av naturlig foryngede skoger til plantasjeskog og annet tresatt areal. Definisjonene av de ulike skogtypene og forskjellene mellom dem blir dermed svært viktige for at forordningen skal gi de rette insentivene, som er å bidra til å hindre skogforringelse.

Når de skogøkologiske definisjonene er feil og mangler kunnskapsforankring, blir også høringsnotatets del knyttet til definisjon, diskusjon og bruk av *skogforringelse* helt feil.

En bedre inndeling av norsk skog

I høringsbrevet fra Miljødirektoratet er definisjonen av skog i Norge gjort slik:

Primary forest: 1,8 prosent av skogarealet

Naturally regenerated forest and planted forest: 97,9 prosent av skogarealet

Plantations: 0,3 prosent av skogarealet

I neste omgang defineres *naturally regenerated forest and planted forest* til *normalskog*. Begrepet *normalskog* finnes ikke i andre sammenhenger i norsk skogforvaltning, verken i skoglov, i bærekraftforskrift eller i sertifiseringsstandarder.

Den eneste bruken av de foreslåtte definisjonene er oss bekjent kun til norsk rapportering til FNs organisasjon for ernæring og landbruk (FAO). All fornuft tilsier at både forordningen og FAO-rapportering går over til å benytte faglige, kunnskapsbaserte definisjoner for skogøkologisk tilstand som også samsvarer med alt annet som har med skogforvaltning i Norge å gjøre, og de må være reelt sammenliknbart med definisjonene i andre land. Gjenbruk at utdaterte norske rapporteringsrutiner til FAO-kategorier er ikke å ta forordningen på alvor.

Etter vårt syn deler høringsnotatet norsk skog inn på en feilaktig og villedende måte. Vi omtaler dette nærmere under, med utgangspunkt i definisjonene i avskogingsforordningen:

Primary forest

- Norske myndigheter (ved Landbruksdirektoratet) rapporterer allerede inn mengden *primary forest* til FAO. Tallet på 1,8 prosent kommer fra Landskogtakseringen, og omfatter skog som kan karakteriseres som *urskogs nær*. Dette blir misvisende omtalt som *naturskog* i rapporten fra NIBIO, og åpenbart basert på en svært restriktiv tolkning av FAO-kriteriene.
- I publikasjonen *Naturskog i Norge* har Miljødirektoratet selv beskrevet naturskog slik: «For å kalles naturskog må arealene ikke være utsatt for systematisk skogkultur, bestandspleie, grøfting eller gjødsling. Kort sagt kan naturskogen beskrives som et system som er påvirket av menneskelige inngrep, men av en slik art at det ikke har virket forstyrrende på systemets utvikling.»
- [Den utvidede forklaringen fra FAO](#) om hva *primary forest* er, åpner opp for at det kan være tegn til aktiv forvaltning i disse skogene, men at den skal være langt eller lenger tilbake i tid (og sikkert ganske ekstensiv). Dette passer med det de norske fagmiljøene nå bruker i arbeidet med naturskog i betydningen *ikke flatehogd og heller ikke påvirket av nyere inngrep*, tilsvarende cirka 30 prosent av skogen i Norge. Høringsnotatet presenterer FAO-definisjonen, men drøfter ikke hvorfor direktoratene lander på en langt strengere avgrensning. Særlig i lys av det siste årets faglige arbeid med naturskogkartet er det stor grunn til å avvike fra den tradisjonelle og svært restriktive norske rapporteringen til FAO.
- De arealene som inngår i det som Norge rapporterer, er ikke kartfestet, så de kan ikke lokaliseres. Dette vil potensielt gi forvaltningen et stort problem, da det strengt tatt ikke blir mulig å bekrefte eller avkrefte hvorvidt en vil kunne overholde lovgivningen i Norge.

- Ved innføring av forordningen i Norge bør definisjonene ta utgangspunkt i dem som brukes i det pågående arbeidet med naturskogskartet. Her brukes *naturskogs nærhet* som et begrep, som omfatter den delen av de unike og biologisk mest verdifulle naturskogene våre som i økologisk betydning har eller er nær å ha urskogdynamikk på tross av enkelte og små, eldre inngrep. Naturskogene vi nå kartlegger og stedfester, bør derfor kvalifisere til *primary forest*, jamfør lovteksten, og sikres mot degradering til planteskog eller åpen frøstillingshogstflater.
- Vi viser for øvrig til [EUs retningslinjer for definisjon av urskog og naturskog](#).

Naturally regenerating forest

- I utkastet fra direktoratet grupperes denne kategorien sammen med *planted forest* fordi det påstås å være vanskelig å skille de to kategoriene når skogen blir eldre. Ved å benytte økologiske parameter slik det gjøres med naturskogskartet, kan disse kategoriene skilles. Slik kan de også både kalibreres for de ulike formålene som norsk skogforvaltning står overfor, og de kan kartfestes slik at forvaltningen som skal gjøres, faktisk blir gjennomført og ikke minst blir etterprøvbart. Det siste er særlig relevant for forordningen, men vil også kunne være viktig med tanke på at skogbruket skal følge både lovverk og egenpålagte sertifiseringskrav.
- Mye av furuskogen som ikke er naturskog, vil naturlig falle i denne kategorien, ettersom frøstillingshogst har vært den vanligste foryngelsesmetoden.

Planted forest

- En kan se på det som at all tidligere flatehogd skog som er blitt tilplantet med gran, er *planted forest*. Dette omfatter det meste av den tidligere flatehogde granskogen.
- Om en ser på det som norske myndigheter melder inn til FAO, er det blitt rapportert relativt lave og identiske tall for både *planted forest* og *plantation forest*. Dette er åpenbart feil, all den tid det er foryngelsesplikt og betydelig subsidiering av tilplanting etter hogst. Det er ikke logisk at Norge nå overfor EU skal videreføre feilen vi har gjort i rapportering til FAO.
- Ut fra den faktiske definisjonen av *planted forest* er det logisk å tenke at hoveddelen av skogarealet (i hvert fall i produktiv granskog) i Norge er *planted forest*, tilsvarende arealet som er blitt flatehogd minst én gang.

Plantation forest

- Begrepet *plantation forest* vil kunne omfatte gran plantet på tidligere jordbruksareal, grøftet tilplantet våtmark/torvmark og i noen grad tett plantet gran på fastmarksskogsmark. I tillegg kommer alle arealer tilplantet med fremmede treslag. Det som faller inn under begrepet i høringsnotatet, har et relativt lavt tall, 0,3 prosent av skogarealet, noe som omtrent tilsvarende kjent areal med sitkagran/lutzgran. Dette er altfor lite areal til å gi en meningsfull beskrivelse av realitetene i norsk skogbruk.

Skogforringelse

Som nevnt definerer høringsnotatet skogforringelse som: omlegging av urskog til plantasjeskog, annet tresatt areal eller plantede skoger, og omlegging av naturlig foryngede skoger til plantasjeskog og

annet tresatt areal. Med de skogtypene som forslaget tar utgangspunkt i og vi har kritisert over, vil en i praksis kunne gjøre hva en vil med skogen uten at det medfører skogforringelse, med unntak av flatehogst i urskog og konvertering til plantasjer med fremmede treslag eller total avskoging på lang sikt.

En urskogsner, biologisk svært rik og økologisk intakt naturskog (som i høringen defineres som *normalskog*) kan dermed flatehogges og tilplantes med monokultur gran uten at det går under begrepet *forringelse*. Dette er faglig sett både svært alvorlig og direkte feil og har ikke noe som helst grunnlag i skogøkologisk forskning eller kunnskapsgrunnlag.

Vi vil også påpeke at det på side 23 i høringsnotatet opplyses at: «Urskog utgjør 1,8 prosent av det totale skogarealet og har spesielle verdier som tas hensyn til etter PEFC skogstandard.» Vi vil understreke at det ikke står noe slikt i PEFC, og at dagens norske skogregelverk dessverre ikke gir noen garanti mot hogst av svært verdifulle skoger, så lenge de ikke er vernet. Nettopp derfor vil en samvittighetsfull implementering av denne forordningen være verdifull.

Jordbruk

Naturvernforbundet støtter den delen av forslaget som vil begrense avskoging i jordbruket. Ifølge [Miljødirektoratet](#) omdisponeres det årlig 25 000 dekar skog til jordbruksformål, herav 15 000 dekar til beite – fortrinnsvis for ammekuer – og 10 000 dekar til nydyrking. Det årlige utslippet fra dette er 0,7 millioner tonn CO₂-ekvivalenter (tilsvarende 28 tonn per dekar). Det er umulig for jordbruket å nå målet i klimaavtalen med staten om å kutte 5 millioner tonn CO₂-ekvivalenter uten å slutte med avskoging til beite.

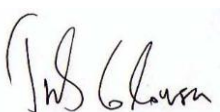
Når det gjelder jordbrukets og matsektorens bidrag til avskoging globalt, finner vi det oppsiktsvekkende at soya og kjøtt ikke skal omfattes av den norske versjonen av forordningen.

Oppfølging av regelverket

Høringsutkastet inneholder informasjon om hvordan Miljødirektoratet ser for seg at regelverket skal håndheves. Vi vil imidlertid føye til at det er viktig med god informasjon om regelverket, og at det blir nok ressurser til å gjennomføre sporing og tilsyn.

Vi forutsetter også at miljøorganisasjonene får innsyn i aktsomhetserklæringene, jamfør miljøinformasjonsloven.

Med vennlig hilsen
Naturvernforbundet

Truls Gulowsen
leder